Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (drugi senat)

z dne 22. novembra 2017*

„Predhodno odločanje – Carinska unija – Zunanji tranzit – Cestni prevoz blaga na podlagi zvezka TIR – Člen 267 PDEU – Pristojnost Sodišča za razlago členov 8 in 11 Konvencije TIR – Nezaključena operacija TIR – Odgovornost garantnega združenja – Člen 8(7) Konvencije TIR – Dolžnost zahtevati plačilo, če je to mogoče, od neposredno odgovorne osebe ali oseb pred vložitvijo zahtevka zoper garantno združenje – Pojasnjevalne opombe, priložene h Konvenciji TIR – Uredba (EGS) št. 2454/93 – Člen 457(2) – Carinski zakonik Skupnosti – Člena 203 in 213 – Osebe, ki so pridobile ali posedujejo blago in so vedele ali bi morale vedeti, da je bilo to odstranjeno izpod carinskega nadzora“

V zadevi C-224/16,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Varhoven administrativen sad (vrhovno upravno sodišče, Bolgarija) z odločbo z dne 12. aprila 2016, ki je na Sodišče prispela 20. aprila 2016, v postopku

Asotsiatsia na balgarskite predpriyatia za mezhdunarodni prevozi i patishtata (AEBTRI)

proti

Nachalnik na Mitnitsa Burgas,

SODIŠČE (drugi senat)

v sestavi M. Ilešič, predsednik senata, A. Rosas, sodnik, C. Toader, sodnica, A. Prechal (poročevalka) in E. Jarašiūnas, sodnik,

generalni pravobranilec: M. Bobek,

sodni tajnik: M. Aleksejev, administrator,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 26. aprila 2017,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

– za Asotsiatsia na balgarskite predpriyatia za mezhdunarodni prevozi i patishtata (Aebtri) I. Krumov, odvetnik,

– za Nachalnik na Mitnitsa Burgas, ki deluje v imenu Mitnitsa Svilengrad, B. Borisov, M. Petrova, P. Dobreva in M. Bosilkova-Kolipatkova, agenti,

– za bolgarsko vlado E. Petranova in L. Zaharieva, agentki,

* Jezik postopka: bolgarščina.

– za Evropsko komisijo najprej M. Wasmeier, B.-R. Killmann, E. Georgieva in L. Grønfeldt, agenti, nato M. Wasmeier in B.-R. Killmann in E. Georgieva, agenti,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 5. julija 2017

izreka naslednjo

Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 267 PDEU, členov 8 in 11 Carinske konvencije o mednarodnem prevozu blaga na podlagi zvezkov TIR, podpisane v Ženevi 14. novembra 1975 in potrjene v imenu Evropske gospodarske skupnosti z Uredbo Sveta (EGS) št. 2112/78 z dne 25. julija 1978 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 2, zvezek 1, str. 208) v spremenjeni in prečiščeni različici, objavljeni s Sklepom Sveta 2009/477/ES z dne 28. maja 2009 (UL 2009, L 165, str. 1) (v nadaljevanju: Konvencija TIR ali Konvencija), člena 203(3), tretja alinea, in člena 213 Uredbe Sveta (EGS) št. 2913/92 z dne 12. oktobra 1992 o carinskem zakoniku Skupnosti (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 2, zvezek 4, str. 307), kakor je bila spremenjena z Uredbo Sveta (ES) št. 1791/2006 z dne 20. novembra 2006 (UL 2006, L 363, str. 1) (v nadaljevanju: carinski zakonik), ter člena 457(2) Uredbe Komisije (EGS) št. 2454/93 z dne 2. julija 1993 o določbah za izvajanje Uredbe Sveta (EGS) št. 2913/92 o carinskem zakoniku Skupnosti (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 2, zvezek 6, str. 3), kakor je bila spremenjena z Uredbo Komisije (ES) št. 214/2007 z dne 28. februarja 2007 (UL 2007, L 62, str. 6) (v nadaljevanju: izvedbena uredba).

2 To vprašanje za predhodno odločanje je bilo postavljeno v okviru spora med Asotsiatsia na balgarskite predpriyatia za mezhdunarodni prevozi i patishtata (Aebtri) (bolgarsko združenje za mednarodni cestni prevoz (Aebtri)), ki je garantno združenje, in Nachalnik na Mitnitsa Burgas (načelnik carinske uprave v Burgasu, Bolgarija) v zvezi z odločbo o izterjavi dolga, povezanega carinami in davkom na dodano vrednost (DDV) – skupaj z zakonskimi obrestmi – nastalega zaradi nepravilnosti, storjenimi med mednarodnim prevozom blaga na podlagi zvezka TIR.

Pravni okvir

Konvencija TIR

3 Konvencija TIR je za Evropsko gospodarsko skupnost začela veljati 20. junija 1983 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 2, zvezek 1, str. 208). Vse države članice so tudi pogodbenice navedene konvencije.

4 V preambuli Konvencije TIR je navedeno:

„Pogodbenici sta se

v želji, da olajšajo mednarodni prevoz blaga s cestnimi vozili,

ob upoštevanju, da je izboljšanje prevoznih pogojev eden bistvenih dejavnikov za razvoj medsebojnega sodelovanja,

izjavljajoč, da se izrekajo v korist poenostavitve in uskladitve upravnih postopkov v mednarodnem prevozu, zlasti na mejah,

dogovorile o naslednjem“.

5 Člen 1 Konvencije TIR določa:

„V tej konvenciji:

(a) izraz ‚prevoz TIR' pomeni prevoz blaga od carinskega urada odhoda do namembnega carinskega urada po postopku, imenovanem postopek TIR, ki ga določa ta konvencija;

(b) izraz ‚operacija TIR' pomeni del prevoza TIR, ki se opravi v pogodbenici, od carinskega urada odhoda ali vstopa (prehoda) do namembnega carinskega urada ali urada izstopa (prehoda);

[…]

(e) izraz ‚zaključek operacije TIR' pomeni priznanje carinskih organov, da je bil prevoz TIR v pogodbenici pravilno končan. Carinski organi to ugotovijo na podlagi primerjave podatkov ali informacij, ki so na voljo pri namembnem carinskem uradu ali uradu izstopa (prehodnem) uradu, in tistih, ki so na voljo pri carinskem uradu odhoda ali vstopa(prehodnem);

(f) izraz ‚uvozne ali izvozne dajatve in davki' pomeni carinske dajatve in vse druge dajatve, davke, pristojbine in druge dajatve, ki se zahtevajo ob uvozu ali izvozu blaga ali v zvezi z njim, razen pristojbin in bremenitev, katerih višina je omejena na približen strošek opravljenih storitev;

[…]

(o) izraz ‚imetnik' zvezka TIR pomeni osebo, ki ji je bil izdan zvezek TIR v skladu z ustreznimi določbami konvencije in za katero je bila narejena carinska deklaracija v obliki zvezka TIR, v katerem je navedena želja, da se blago da v postopek TIR pri carinskem uradu odhoda. Ta oseba je odgovorna za predložitev cestnega vozila, skupine vozil ali zabojnika skupaj s tovorom in ustreznim zvezkom TIR carinskemu uradu odhoda, carinskemu uradu prehoda in namembnemu carinskemu uradu ter upoštevanje drugih ustreznih določb Konvencije;

[…]

(q) izraz ‚garantno združenje' pomeni združenje, ki z odobritvijo carinskih organov pogodbenice nastopa kot porok za osebe, ki uporabljajo postopek TIR."

6 Člen 4 Konvencije TIR določa, da za blago, ki se prevaža po postopku TIR, ki ga določa ta konvencija, pri prehodnih carinskih uradih ni treba plačati oziroma položiti uvoznih ali izvoznih dajatev in davkov.

7 Konvencija TIR določa, kot izhaja iz njenega člena 3(b), da mora za izvedbo teh olajšav blago ves čas njegovega prevoza spremljati enotna listina, in sicer zvezek TIR, ki omogoča nadzor pravilnosti operacije. Poleg tega je v njej zahtevano, da se prevozi izvajajo prek garantnih združenj, ki jih pooblastijo pogodbenice v skladu z določbami njenega člena 6.

8 Zvezek TIR je sestavljen iz več listov, ki vsebujejo kupona št. 1 in št. 2 z ustreznimi taloni, v katerih so vse potrebne informacije, in za vsako prevoženo ozemlje se uporabi par kuponov. Na začetku prevozne operacije se pri uradu odhoda odloži kupon št. 1. Do zaključka zvezka pride takoj, ko se kupon št. 2 vrne iz urada izstopa, ki je na istem carinskem ozemlju. Ta postopek se ponovi za vsako prevoženo ozemlje, tako da se uporabijo različni pari kuponov iz istega zvezka.

9 Poglavje II Konvencije TIR, naslovljeno „Izdajanje zvezkov TIR Odgovornost garantnih združenj", zajema člene od 6 do 11 te konvencije.

10 Člen 6(1) te konvencije določa:

„Dokler so izpolnjeni minimalni pogoji in zahteve iz dela I Priloge 9 lahko vsaka pogodbenica neposredno ali prek ustreznih združenj pooblasti združenja, da izdajajo zvezke TIR in delujejo kot poroki. Pooblastilo se razveljavi, če niso več izpolnjeni minimalni pogoji in zahteve iz dela I Priloge 9.“

11 V členu 8 navedene konvencije je določeno:

„1. Garantno združenje se zavezuje, da bo plačalo uvozne ali izvozne dajatve in davke, skupaj z vsemi zamudnimi obrestmi, v skladu s carinskimi zakoni in predpisi države, v kateri je bila ugotovljena nepravilnost pri operaciji TIR. Ta organizacija je zavezana skupaj in solidarno z osebami, ki so dolžne poravnati navedene zneske, za plačilo teh zneskov.

2. Kadar zakoni in predpisi pogodbenice ne predvidevajo plačila uvoznih ali izvoznih dajatev in davkov, kakor je določeno v odstavku 1 tega člena, se garantno združenje zavezuje, da pod enakimi pogoji plača znesek v višini uvoznih ali izvoznih dajatev in davkov ter vse zamudne obresti.

[…]

7. Kadar zneski iz odstavkov 1 in 2 tega člena zapadejo v plačilo, pristojni organi, če je to mogoče, zahtevajo plačilo od neposredno odgovorne osebe ali oseb, preden vložijo zahtevek zoper garantno združenje.“

12 Člen 11 Konvencije TIR določa:

„1. Kadar operacija TIR ni bila zaključena, pristojni organi nimajo pravice od garantnega združenja zahtevati plačila zneskov iz odstavkov 1 in 2 člena 8, razen če v enem letu od datuma sprejetja zvezka TIR niso združenja uradno pisno obvestili o nezaključeni operaciji. Ta določba se uporablja tudi, kadar je bilo potrdilo o koncu operacije TIR pridobljeno nepravilno ali z goljufijo, pri čemer je rok za obvestilo dve leti.

2. Zahtevek za plačilo zneskov iz odstavkov 1 in 2 člena 8 se vloži pri garantnem združenju [najhitreje] tri mesece po datumu, ko je bilo združenje obveščeno, da operacija TIR ni bila zaključena ali je bilo potrdilo o končani operaciji TIR pridobljeno nepravilno ali z goljufijo, in najpozneje v dveh letih od tega datuma. Vendar pa se v primerih, ki v navedenem roku dveh let postanejo predmet sodnega postopka, kakršen koli zahtevek za plačilo pošlje v roku enega leta po datumu, ko odločba sodišča postane izvršljiva.

3. Zavarovalno združenje je dolžno poravnati terjatev v treh mesecih od datuma, ko je prejela terjatev. Če se v dveh letih po plačilu ugotovi in se carinski organi s tem strinjajo, da kljub vsemu ni prišlo do nepravilnosti v zvezi z zadevno operacijo, dobi zavarovalno združenje plačilo povrnjeno.“

13 Člen 43 Konvencije TIR določa:

„V pojasnilih Priloge 6 in delu III Priloge 7, so pojasnjene posamezne določbe te konvencije in njene priloge. Opisujejo tudi nekatere priporočene prakse.“

14 Člen 48 navedene konvencije določa:

„Nobena določba te konvencije ne izključuje pravice, da pogodbenice, ki so združene v carinsko ali gospodarsko unijo, ne bi sprejele posebnih predpisov o prevozih blaga, ki se začnejo in končajo na njihovih ozemljih ali pa potekajo čeznje, vendar pod pogojem, da ti predpisi ne omejujejo olajšav, predvidenih v tej konvenciji.“

15 Člen 51 Konvencije TIR določa:

„Priloge te konvencije so njen sestavni del.“

16 Priloga 6 h Konvenciji TIR vsebuje med drugim ta pojasnila:

„Uvod k pojasnjevalnim opombam […]

(ii) Pojasnjevalne opombe ne spreminjajo določb te konvencije ali njenih prilog, ampak le natančneje opredeljujejo vsebino, pomen in področje uporabe teh določb. […]

0.8.7. Odstavek 7 Ukrepi, ki jih morajo sprejeti pristojni organi, da od neposrednega zavezanca ali zavezancev za plačilo zahtevajo plačilo, morajo vključevati vsaj uradno obvestilo o nezaključeni operaciji TIR in/ali prenos zahtevka za plačilo na imetnika zvezka TIR. […]“

17 Del I Priloge 9 h Konvenciji TIR vsebuje ta odstavek:

„1. Minimalni pogoji in zahteve, ki jih morajo izpolnjevati združenja, da bi jih pogodbenice lahko pooblastile za izdajanje zvezkov TIR in za nastopanje v vlogi poroka skladno s 6. členom konvencije, so:

[…]

(e) obstoj pisnega sporazuma ali katere koli drugega pravnega instrumenta med združenjem in pristojnimi organi pogodbenice, v kateri je ustanovljeno. […]

(f) izjava v pisnem sporazumu ali katerem koli drugem pravnem instrumentu iz pododstavka (e) zgoraj, da združenje:

[…]
iii) stalno preverja, in zlasti pred zahtevo za pooblastitev oseb za dostop do postopka TIR, ali te osebe izpolnjujejo minimalne pogoje in zahteve, določene v delu II te priloge;

[…]
v) krije svoje obveznosti v zadovoljstvo pristojnih organov pogodbenic, v katerih je ustanovljeno, do zavarovalnice, skupine zavarovalcev ali finančne ustanove. […]

[…]“

18 Člen 8(7) Konvencije TIR je bil razveljavljen z učinkom od 13. septembra 2012 in nadomeščen z vsebinsko skoraj enako določbo, ki je od tedaj v členu 11(2) navedene konvencije (UL 2012, L 244, str. 1).

19 V pojasnjevalni opombi v zvezi s tem novim členom 11(2) je navedeno:

„Prizadevanja pristojnih organov, da zahtevajo plačilo od odgovorne osebe ali oseb, zajemajo vsaj predložitev zahtevka za plačilo imetniku zvezka TIR, poslanega na naslov, ki je naveden v zvezku TIR, ali odgovorni osebi ali osebam, če so različne, ustanovljenim v skladu z nacionalno zakonodajo. […]“

Carinski zakonik

20 Člen 91 carinskega zakonika, ki je v njegovem naslovu IV, „Carinsko dovoljene rabe ali uporabe blaga“, poglavje 2, „Carinski postopki“, oddelek 3, „Odložni postopki in carinski postopki z ekonomskim učinkom“, točka B, „Zunanji tranzit“, točka I, „Splošne določbe“, določa:

„1. Zunanji tranzitni postopek omogoča gibanje, od enega do drugega kraja na carinskem območju Skupnosti:

(a) neskupnostnega blaga, ne da bi bilo to blago zavezano plačilu uvoznih ali drugih dajatev ali ukrepom trgovinske politike;

[…]

2. Gibanje iz odstavka 1 poteka:

(a) v okviru zunanjega skupnostnega tranzitnega postopka; ali

(b) na osnovi zvezka TIR (Konvencija TIR), če se tako gibanje:
1. začne ali se bo končalo zunaj Skupnosti; ali

[…]“

21 Člen 92 carinskega zakonika, ki je v tej točki I, določa:

„1. Zunanji tranzitni postopek se konča in obveznosti imetnika so ustrezno izpolnjene, kadar je blago dano v postopek in namembni carinski urad izda zahtevane dokumente v skladu z določbami za ta postopek.

2. Carinski organi zaključijo postopek, če lahko na podlagi primerjave podatkov, s katerimi razpolaga urad za odpravo blaga, s podatki, ki jih ima na razpolago namembni urad, ugotovijo, da je bil postopek pravilno končan.“

22 Člen 96 carinskega zakonika, ki je v njegovem naslovu IV, poglavje 2, oddelek 3, točka B, točka II, „Posebne določbe za zunanji skupnostni tranzit“, določa:

„1. Glavni zavezanec je imetnik postopka v okviru zunanjega skupnostnega tranzitnega postopka. Odgovoren je za:

(a) predložitev nedotaknjenega blaga namembnemu carinskemu uradu v predpisanem roku, pri čemer je dolžan spoštovati ukrepe, ki so jih carinski organi sprejeli za zagotovitev prepoznavanja;

(b) spoštovanje določb skupnostnega tranzitnega postopka.

2. Ne glede na obveznosti glavnega zavezanca iz odstavka 1, je tudi prevoznik ali prejemnik, ki blago sprejme in ve, da je v skupnostnem tranzitu, odgovoren za predložitev nedotaknjenega blaga namembnemu carinskemu uradu v predpisanem roku, pri čemer je dolžan spoštovati ukrepe, ki so jih carinski organi sprejeli za zagotovitev prepoznavanja.“

23 Členi od 201 do 216 carinskega zakonika so del poglavja 2, naslovljenega „Nastanek carinskega dolga“, iz naslova VII navedenega zakonika, „Carinski dolg“.

24 Člen 203 tega zakonika določa:

„1. Carinski dolg pri uvozu nastane:

– z nezakonito odstranitvijo blaga, zavezanega uvoznim dajatvam, izpod carinskega nadzora.

2. Carinski dolg nastane v trenutku odstranitve blaga izpod carinskega nadzora.

3. Dolžniki so:

– oseba, ki je odstranila blago izpod carinskega nadzora,

– osebe, ki so bile udeležene pri odstranitvi in so vedele ali bi morale vedeti, da gre za odstranitev blaga izpod carinskega nadzora,

– osebe, ki so zadevno blago pridobile ali posedovale in so v trenutku pridobitve ali prejema tega blaga vedele ali bi morale vedeti, da gre za blago, ki je bilo odstranjeno izpod carinskega nadzora, kakor tudi

– po potrebi oseba, ki mora izpolniti obveznosti, izhajajoče iz zadrževanja blaga v začasni hrambi ali uporabe carinskega postopka, v katerega je bilo dano to blago.“

25 Člen 213 carinskega zakonika določa:

„Če obstaja za isti carinski dolg več dolžnikov, so ti solidarno zavezani plačilu tega dolga.“

Izvedbena uredba

26 Členi 454, 455, 455a in 457 izvedbene uredbe so v njenem delu II, „Carinsko dovoljena raba ali uporaba“, naslov II, „Carinski status blaga in tranzit“, poglavje 9, „Prevoz po postopku TIR ali ATA“, oddelek 2, „Postopek TIR“.

27 Člen 454 navedene uredbe določa:

„Določbe tega oddelka se uporabljajo za prevoz blaga na podlagi zvezkov TIR, kadar gre za uvozne ali druge dajatve znotraj Skupnosti.“

28 Člen 455 izvedbene uredbe določa:

„1. Carinski organi namembne države članice ali države izstopa vrnejo ustrezni del kupona št. 2 zvezka TIR carinskim organom države članice vstopa ali odhoda takoj ali najpozneje v enem mesecu od dneva, ko je bila operacija TIR končana.

2. Če se ustrezni del kupona št. 2 zvezka TIR ne vrne carinskim organom države članice vstopa ali odhoda v dveh mesecih po dnevu sprejetja zvezka TIR, ti organi obvestijo udeleženo garantno združenje, kar pa ne vpliva na obveščanje, potrebno v skladu s členom 11(1) konvencije TIR.

Obvestijo tudi imetnika zvezka TIR in povabijo slednjega ter udeleženo garantno združenje, naj pošlje[ta] dokazilo, da je operacija TIR zaključena.

3. Dokazilo iz drugega pododstavka odstavka 2 se lahko zadovoljivo predloži carinskim organom v obliki dokumenta, ki so ga potrdili carinski organi namembne države članice ali države izstopa, ki zagotavlja istovetnost blaga in da je bilo predloženo namembnemu carinskemu uradu ali uradu izstopa.

[…]“

29 Člen 455a izvedbene uredbe določa:

„1. Kadar carinski organi države članice vstopa ali odhoda v štirih mesecih po sprejetju zvezka TIR ne prejmejo dokazila, da je operacija TIR zaključena, takoj začnejo poizvedovalni postopek, da bi dobili potrebne podatke za zaključek postopka TIR ali, kadar to ni mogoče, ugotovili, če je nastal carinski dolg, kdo je dolžnik, in določili carinske organe, odgovorne za vknjižbo.

Če so carinski organi že prej obveščeni, da operacija TIR ni zaključena, ali če to sumijo, takoj začnejo poizvedovalni postopek.

[…]

3. Carinski organi države članice vstopa ali odhoda sprožijo poizvedovalni postopek tako, da carinskim organom namembne ali izstopne države članice pošljejo zahtevo skupaj z vsemi potrebnimi podatki.

4. Carinski organi namembne ali izstopne države članice takoj odgovorijo.

[…]“

30 Člen 457 izvedbene uredbe določa:

„1. Za namene člena 8(4) Konvencije TIR lahko takrat, ko operacija TIR poteka na carinskem ozemlju Skupnosti, katero koli garantno združenje s sedežem v Skupnosti prevzame odgovornost za plačilo zavarovanega zneska carinskega dolga za blago, udeleženo v postopku TIR, do zgornje meje 60000 EUR ali enakovrednega zneska nacionalne valute na posamezen zvezek TIR.

2. Garantno združenje s sedežem v državi članici, pristojni za izterjavo po členu 215 zakonika, je dolžno plačati zavarovani znesek carinskega dolga.

[…]“

Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

31 Družba Sargut, v Turčiji ustanovljena družba z omejeno odgovornostjo, ki je bila hkrati imetnica zvezka TIR in prevoznica zadevnega blaga, je 11. novembra 2008 na kontrolni točki Kapitan Andreevo (Bolgarija) začela tranzitno operacijo na podlagi navedenega zvezka. Navedeni namembni kraj prevoza je bil carinski urad v Romuniji.

32 Bolgarski carinski organi so, ker niso prejeli nobene informacije glede zaključka te operacije TIR, 29. aprila 2009 v skladu s členom 455a izvedbene uredbe začeli postopek poizvedbe v zvezi z zaključkom navedene operacije tako, da so se obrnili na romunske carinske organe. Ti so v odgovoru navedli, da jim ni bilo predloženo niti zadevno blago niti zadevni zvezek TIR in da o njiju niso mogli pridobiti nobenih podatkov.

33 Carinski urad Kapitan Andreevo je 8. julija 2009 romunskim carinskim organom zaradi preverjanja poslal kopijo kupona št. 2 zvezka TIR, ki mu ga je med tem predložila družba Sargut. Romunski organi so v odgovoru, ki so ga bolgarski organi prejeli 28. avgusta 2009, navedli, da navedeni kupon ni bil predložen namembnemu carinskemu uradu in da se zdi, da predloženi dokument ni verodostojen oziroma da je ponarejen.

34 Vodja carinskega urada Kapitan Andreevo je 10. septembra 2009 sprejel odločbo, v kateri je odmeril višino dolga, ki ga družba Sargut dolguje iz naslova neplačanih carin in DDV ter zakonskih obrestih na te zneske. Ta odločba je bila vročena družbama Sargut in Aebtri.

35 Družba Sargut je po tem, ko je vodja Mitnitsa Svilengrad (carinski urad v Svilengradu, Bolgarija) zavrnil njeno upravno pritožbo zoper navedeno odločbo, 27. oktobra 2009 pri Administrativen sad Haskovo (upravno sodišče v Haskovu, Bolgarija) vložila tožbo, ki ji je to ugodilo s sodbo z dne 28. januarja 2010. Varhoven administrativen sad (vrhovno upravno sodišče, Bolgarija) je s sodbo z dne 2. novembra 2010 to sodbo razveljavilo in po potrditvi utemeljenosti odločbe z dne 10. septembra 2009 tožbo družbe Sargut zavrnilo.

36 Družba Aebtri je bila z dopisom z dne 15. novembra 2010 pozvana k plačilu dolga, česar v roku treh mesecev, določenem v členu 11(3) Konvencije TIR, ni storila.

37 Vodja carinskega urada v Svilengradu je 7. junija 2011 pri pristojnem področnem direktoratu Natsionalna agentsia za prihodite (državna agencija za prihodke) zoper družbo Sargut podal predlog za uvedbo izvršbe iz odločbe z dne 10. septembra 2009. Vodja carinskega urada v Svilengradu je po tem, ko ga je navedeni organ obvestil, da ni bil izvršen noben zaseg in ni bil izterjan noben znesek za poravnavo zadevnega dolga v postopku v glavni stvari, 5. septembra 2012 zoper družbo Aebtri sprejel odločbo o prisilni izterjavi zadevnih zneskov, ki je bila po pritožbi potrjena z odločbo direktorja carinskega urada.

38 Družba Aebtri je zoper to odločbo vložila tožbo, v utemeljitev katere je navedla, da je bil kršen člen 8(7) Konvencije TIR, saj bolgarski organi niso predhodno izterjali dolga pri svojih glavnih zavezancih za plačilo dolga.

39 Ta tožba je bila zavrnjena s sodbo Administrativen sad Haskovo (upravno sodišče v Haskovu), v kateri je bilo ugotovljeno, prvič, da je carinska uprava storila vse, kar je bilo mogoče, da bi od družbe Sargut zahtevala plačilo dolga, in drugič, da ker operacija prevoza ni bila zaključena pravilno, ni bilo dokazano, da je blago prispelo k njegovemu prejemniku in da je ta namembnemu carinskemu uradu potrdil njegov prejem.

40 Družba Aebtri je zoper to sodbo vložila kasacijsko pritožbo pri Varhoven administrativen sad (vrhovno upravno sodišče), ki najprej navaja, da kljub ugotovitvi, da je Sodišče pristojno za razlago zadevnih določb Konvencije TIR, vendarle meni, da je nujno, da se o tem prepriča tako, da na Sodišče naslovi vprašanje.

41 Predložitveno sodišče, dalje, meni, da so se roki, določeni v členu 11(1) in (2) Konvencije TIR, na eni strani, za obvestitev garantnega združenja o nedokončanju in, na drugi strani, za vložitev zahtevka za plačilo zoper njega v tem primeru spoštovali. Dvomi pa o vprašanju, ali so carinski organi izpolnili obveznost, ki jo imajo v skladu s členom 8(7) te konvencije, in sicer da, če je to mogoče, zahtevajo plačilo zadevnih zneskov od imetnika zvezka TIR kot osebe, neposredno zavezane za njihovo plačilo, preden zahtevek za plačilo vložijo zoper garantno združenje.

42 Navedeno sodišče v zvezi s tem navaja, da je v njegovi razlagalni odločbi z dne 25. marca 2003, izdani na občni seji, določeno, da „[k]adar terjatve iz člena 8(1) in (2) Konvencije [TIR] zapadejo v plačilo, lahko carinski organi od garantnega združenja zahtevajo plačilo, če so bili sprejeti vsi mogoči ukrepi za izterjavo zneskov pri rezidentih ali tujcih, ki so njihovi glavni dolžniki“.

43 Vendar je bilo po razglasitvi navedene razlagalne odločbe ugotovljeno, da so različni senati Varhoven administrativen sad (vrhovno upravno sodišče) pri odločanju na zadnji stopnji na vprašanje, ali so bili taki ukrepi sprejeti v primeru, kot je ta v postopku v glavni stvari, odgovorili različno.

44 Predložitveno sodišče se, nazadnje, sklicuje na različne dokaze, predložene med postopkom, ki je pripeljal do odločbe z dne 5. septembra 2012. V zvezi s tem se sklicuje zlasti na mednarodni tovorni list, ki se nanaša na zadevni prevoz blaga in vsebuje številko zvezka TIR, številko zadevnega prevoznega sredstva, navedbo družbe Irem Corporation SRL Romania kot prejemnice tega blaga, podpis in žig zadnjenavedene ter navedbo datuma prejema, 13. november 2008. Navedeno sodišče se prav tako sklicuje na „listino o mednarodni konsignaciji“ navedenega blaga, ki vsebuje žig prevoznika, v tem primeru družbe Sargut, podpis in žig družbe Irem Corporation z istega dne ter potrdilo o prejemu blaga, ki vsebuje žig in podpis zadnjenavedne družbe.

45 Predložitveno sodišče meni, da je na podlagi teh različnih dokumentov mogoče ugotoviti, da je zadevno blago iz postopka v glavni stvari prejela družba Irem Corporation in da je ta ob tem prejemu vedela, da se je to blago prevažalo na podlagi zvezka TIR. Vendar naj ne bi bilo nobenih dokazov, da je bilo navedeno blago deklarirano pri namembnem carinskem uradu.

46 Predložitveno sodišče v teh okoliščinah meni, da bi Administrativen sad Haskovo (okrožno sodišče v Haskovem) moralo ugotoviti, da je za prejemnika blaga nastala obveznost, ki izhaja iz člena 96(2) carinskega zakonika, da navedeno blago predloži namembnemu carinskemu uradu. Ta pa je potrdil, da mu v tem primeru nista bila predložena niti blago niti zvezek TIR.

47 Postavlja se torej vprašanje, ali je treba šteti, da je navedeni prejemnik vedel ali bi moral vedeti, da je bilo blago odstranjeno izpod carinskega nadzora in da je bil zato glavni dolžnik dolga v smislu člena 203(3), tretja alinea, carinskega zakonika, in ali ni bila carinska uprava zaradi tega prav tako dolžna od tega prejemnika zahtevati plačilo, preden je uveljavljala odgovornost garantnega združenja.

48 V teh okoliščinah je Varhoven administrativen sad (vrhovno upravno sodišče) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:

„1. Ali je Sodišče za namene preprečevanja nasprotujočih si sodnih odločb pristojno za – za sodišča držav članic zavezujočo – razlago [Konvencije TIR], če gre za področja, ki jih urejata njena člena 8 in 11, za presojo, ali je podana odgovornost garantnega združenja, ki jo določa tudi člen 457(2) [izvedbene uredbe]?

2. Ali je na podlagi razlage člena 457(2) izvedbene uredbe v povezavi s členom 8(7) (zdaj člen 11(2)) Konvencije TIR in pripadajočih pojasnjevalnih opomb mogoče šteti, da morajo v primeru, kot je obravnavani, carinski organi plačilo zneskov iz člena 8(1) in (2) [Konvencije TIR] ob njihovi zapadlosti, če je to mogoče, zahtevati od imetnika zvezka TIR, ki je neposredno zavezan za njihovo plačilo, preden vložijo zahtevek v zvezi s tem zoper garantno združenje?

3. Ali se prejemnik, ki je pridobil ali poseduje blago, za katero je znano, da se prevaža na podlagi zvezkov TIR, in za katero ni bilo ugotovljeno, da je bilo predloženo (namembnemu) carinskemu uradu in deklarirano, zgolj na podlagi teh okoliščin šteje za osebo, ki je morala vedeti, da gre za blago, ki je bilo odstranjeno izpod carinskega nadzora, in ali se šteje za solidarnega dolžnika v smislu člena 203(3), tretja alinea, v povezavi s členom 213 [carinskega zakonika]?

4. Če je odgovor na tretje vprašanje pritrdilen, ali to, da carinska uprava plačila carinskega dolga ne zahteva od tega prejemnika, prepreči vzpostavitev – tudi v členu 457(2) izvedbene uredbe določene – odgovornosti garantnega združenja po členu 1(q) Konvencije TIR?“

Vprašanja za predhodno odločanje

Prvo vprašanje

49 Predložitveno sodišče s prvim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je Sodišče pristojno za predhodno odločanje o razlagi členov 8 in 11 Konvencije TIR.

50 Kot je razvidno iz ustaljene sodne prakse Sodišča, mednarodni sporazum, ki ga je sklenila Unija, pomeni akt, ki ga sprejme ena od njenih institucij v smislu člena 267, prvi odstavek, točka (b), PDEU, določbe tega sporazuma pa so od začetka njegove veljavnosti sestavni del pravnega reda Unije, tako da je Sodišče pristojno za predhodno odločanje o razlagi takega sporazuma (glej zlasti sodbi z dne 30. aprila 1974, Haegeman, 181/73, EU:C:1974:41, točke od 3 do 6, in z dne 4. maja 2010, TNT Express Nederland, C-533/08, EU:C:2010:243, točka 60 in navedena sodna praksa).

51 Kot je bilo navedeno v točkah 1 in 3 te sodbe, je bila Konvencija TIR, katere pogodbenice so tudi vse države članice, v imenu Skupnosti potrjena z Uredbo št. 2112/78 in je za Skupnost začela veljati 20. junija 1983.

52 Pri določbah členov 8 in 11 Konvencije TIR, na katera se sklicuje predložitveno sodišče v svojem vprašanju, je treba opozoriti, da gre za določbe, ki v bistvu obravnavajo odgovornost garantnih združenj glede plačila uvoznih dajatev in davkov v primeru nepravilnosti pri operaciji TIR ter pogoje, pod katerimi pristojni carinski organi lahko uveljavljajo tako odgovornost. Namen takih določb je tako v glavnem zagotoviti pobiranje carin in hkrati omogočiti lažjo izvedbo carinskih operacij zunanjega tranzita blaga.

53 Glede na zgoraj navedeno je Sodišče pristojno za razlago členov 8 in 11 Konvencije TIR, ki sta določbi na področju carin, o obsegu katerih je v okviru predhodnega odločanja že odločalo (glej zlasti sodbe z dne 23. septembra 2003, BGL, C-78/01, EU:C:2003:490, točki 47 in 70; z dne 5. oktobra 2006, Komisija/Nemčija, C-105/02, EU:C:2006:637, točki 80 in 82; z dne 5. oktobra 2006, Komisija/Belgija, C-377/03, EU:C:2006:638, točke od 67 do 70, 86 in 88, ter z dne 14. maja 2009, Internationaal Verhuis- en Transportbedrijf Jan de Lely, C-161/08, EU:C:2009:308, točke od 34 do 36).

54 Na prvo vprašanje je treba torej odgovoriti, da je Sodišče pristojno za predhodno odločanje o razlagi členov 8 in 11 Konvencije TIR.

Drugo vprašanje

55 Predložitveno sodišče z drugim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 457(2) izvedbene uredbe v povezavi s členom 8(7) Konvencije TIR razlagati tako, da so carinski organi v položaju, kakršen je ta v postopku v glavni stvari, izpolnili svojo obveznost, navedeno v tej drugi določbi, in sicer da zahtevajo plačilo zadevnih uvoznih dajatev in davkov, če je to mogoče, od imetnika zvezka TIR kot osebe, ki je neposredno zavezana za plačilo teh zneskov, preden zahtevek za plačilo vložijo zoper garantno združenje.

56 Najprej je treba spomniti, da so pravice in obveznosti garantnega združenja urejene hkrati v Konvenciji TIR, predpisih Unije in v poroštveni pogodbi, za katero se uporablja nacionalno pravo in jo je navedeno združenje sklenilo z zadevno državo članico (glej v tem smislu sodbo z dne 5. oktobra 2006, Komisija/Belgija, C-377/03, EU:C:2006:638, točka 84 in navedena sodna praksa).

57 V obravnavani zadevi se predhodno vprašanje nanaša na določitev postopkov, ki jih morajo pristojni carinski organi izvesti v zvezi z imetnikom zvezka TIR kot osebo, neposredno zavezano za plačilo dajatev in davkov, dolgovanih zaradi nepravilnosti pri operaciji TIR, preden lahko te zneske izterjajo od garantnega združenja.

58 Vendar Konvencija TIR vsebuje določbo, ki to problematiko podrobno obravnava, torej določbo, ki jo je treba zato obravnavati najprej. V členu 8(7) te konvencije je namreč določeno, da morajo pristojni organi, če je to mogoče, „zahtevati plačilo [zadevnih zneskov] od neposredno odgovorne osebe ali oseb“, preden vložijo zahtevek zoper garantno združenje.

59 V zvezi s predpisi Unije je treba opozoriti, da carinski zakonik in izvedbena uredba vsebujeta določbe, s katerimi se postopek iz Konvencije TIR vključi v navedene predpise, tako da ti podrobno določajo nekatera pravila za uporabo navedenega postopka, pri čemer navedene določbe ne vsebujejo nobene navedbe o podrobnejši opredelitvi konkretnih ukrepov, ki jih morajo sprejeti pristojni organi, da bi lahko zahtevali plačilo zadevnih zneskov od osebe ali oseb, ki so neposredno zavezane za njihovo plačilo, preden lahko vložijo zahtevek za plačilo zoper garantno združenje.

60 Namreč, čeprav člen 457(2) izvedbene uredbe, na katerega se predložitveno sodišče sklicuje v svojem vprašanju, jasno potrjuje načelo odgovornosti garantnega združenja za plačilo zavarovanega zneska carinskega dolga, navedena določba ne vsebuje nobenega postopkovnega določila glede pogojev, pod katerimi bi bilo mogoče zahtevek nasloviti na tako združenje.

61 Glede na zgoraj navedeno se je treba v tem primeru omejiti zgolj na preučitev obsega člena 8(7) Konvencije TIR.

62 V zvezi z razlago navedene določbe je treba opozoriti, da je treba mednarodno pogodbo v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča razlagati tako z vidika njenega besedila kot z vidika njenih ciljev. Člen 31 Dunajske konvencije z dne 23. maja 1969 o pogodbenem pravu in člen 31 Dunajske konvencije z dne 21. marca 1986 o pravu pogodb med državami in mednarodnimi organizacijami ali med mednarodnimi organizacijami, ki v zvezi s tem odražata splošno mednarodno običajno pravo, glede tega določata, da je treba pogodbo razlagati v dobri veri, v skladu z običajnim pomenom njenih izrazov v njihovem kontekstu ter glede na njen predmet in cilj (glej sodbo z dne 10. januarja 2006, IATA in ELFAA, C-344/04, EU:C:2006:10, točka 40 in navedena sodna praksa).

63 V obravnavani zadevi je treba najprej navesti, da Konvencija TIR v Prilogi 6 vsebuje pojasnjevalne opombe, ki – kot je določeno v členu 43 te konvencije – razlagajo nekatere njene določbe. Člen 51 Konvencije TIR določa, da so priloge k tej konvenciji njen sestavni del. Nazadnje je iz točke (ii) Uvoda k pojasnjevalnim opombam, vsebovane v Prilogi 6 k navedeni konvenciji, razvidno, da navedene opombe ne spreminjajo določb same konvencije, temveč zgolj pojasnjujejo njihovo vsebino, pomen in obseg.

64 Poleg tega je treba glede na čas nastanka dejanskega stanja v postopku v glavni stvari v tej zadevi upoštevati pojasnjevalno opombo k členu 8(7) Konvencije TIR, kakor je bila povzeta v točki 16 te sodbe. Pojasnjevalne opombe k členu 11(2) te konvencije v različici, ki velja od 13. septembra 2012, kakor je bila povzeta v točki 19 te sodbe in na katero se je predložitveno sodišče prav tako sklicevalo v svojem vprašanju, pa ni mogoče upoštevati v postopku v glavni stvari, ker se ne uporablja *ratione temporis*.

65 Najprej, kar zadeva besedilo člena 8(7) Konvencije TIR, glede katere je treba takoj opozoriti, da je bila sestavljena v angleščini, francoščini in ruščini, od katerih je vsako besedilo verodostojno, navedena določba določa, da kadar dajatve in davki iz člena 8(1) in (2) navedene konvencije zapadejo, morajo pristojni organi, če je to mogoče, „zahtevati njihovo plačilo“ od osebe ali oseb, ki so neposredno zavezane za njihovo plačilo, preden vložijo „zahtevek“ zoper garantno združenje.

66 Treba pa je ugotoviti, da izraza „requérir le paiement“ in „require payment“, ki se uporabljata v francoski oziroma angleški različici člena 8(7) Konvencije TIR, nista niti jasna niti nedvoumna, predvsem kar zadeva naravo konkretnih ukrepov, ki jih lahko sprejmejo zadevni pristojni organi.

67 V pojasnjevalni opombi k členu 8(7) Konvencije TIR je pojasnjeno, da morajo ukrepi, ki jih morajo sprejeti pristojni organi, da od neposrednega zavezanca ali zavezancev za plačilo zahtevajo tako plačilo, vključevati „vsaj uradno obvestilo o nezaključeni operaciji TIR in/ali prenosu zahtevka za plačilo na imetnika zvezka TIR“.

68 Čeprav navedena pojasnjevalna opomba tako jasneje od samega besedila člena 8(7) Konvencije TIR nakazuje, da lahko za to, da se od neposrednega zavezanca za plačilo dolga zahteva plačilo, glede na okoliščine primera zadošča, da se mu vroči obvestilo o nedokončanju in/ali zahtevek za plačilo, pa zaradi uporabe besede „vsaj“ v tej opombi ostaja vprašanje, ali in pod katerimi morebitnimi pogoji bi spoštovanje pravila iz navedenega člena 8(7) lahko zahtevalo, da pristojni carinski organi presežejo tako določene minimalne zahteve.

69 Iz zgoraj navedenega izhaja, da niti na podlagi samega besedila člena 8(7) Konvencije TIR niti besedila pojasnjevalne opombe k tej določbi ni mogoče določiti, kateri konkretni ukrepi carinskih organov morajo biti sprejeti zoper osebo, neposredno zavezano za plačilo dolga za izpolnitev obveznosti, ki jo ima na podlagi navedenega člena 8(7).

70 Dalje, glede okvira, v katerega se uvršča zadnjenavedena določba, je treba to določbo, da bi jo bilo mogoče razložiti, preučiti glede na splošno sistematiko konvencije, katere del je, in vse določbe, vsebovane v njej (glej v tem smislu sodbo z dne 30. aprila 1974, Haegeman, 181/73, EU:C:1974:41, točka 10).

71 V zvezi s tem je treba opozoriti, prvič, da člen 4 Konvencije TIR določa, da za blago, ki se prevaža po postopku TIR, uvedenem s to konvencijo, pri prehodnih carinskih uradih ni treba plačati uvoznih ali izvoznih dajatev in davkov.

72 Sodišče je že poudarilo, da navedena konvencija za izvedbo teh olajšav zahteva zlasti, da se prevozi izvajajo z garancijo združenj, ki jih pooblastijo pogodbenice v skladu z določbami člena 6 te konvencije (glej v tem smislu sodbo z dne 23. septembra 2003, BGL, C-78/01, EU:C:2003:490, točka 5).

73 Poleg tega je iz člena 6(1) Konvencije TIR razvidno, da sta pooblastilo združenja za izdajanje zvezkov TIR in ohranitev tega pooblastila med drugim pogojena s tem, da navedeno združenje spoštuje minimalne pogoje in zahteve, določene v prvem delu Priloge 9 k navedeni konvenciji. Med temi pogoji in zahtevami so, kot je razvidno iz točke 1(f)(iii) in (v) tega prvega dela, na eni strani, zaveza navedenega združenja, da stalno, zlasti pa pred zahtevo za pooblastitev oseb za dostop do postopka TIR, preverja, ali te osebe izpolnjujejo minimalne pogoje in zahteve, določene v delu II Priloge 9 h Konvenciji TIR, in na drugi strani, zaveza kritja teh odgovornosti pri zavarovalnici, skupini zavarovalnic ali finančni instituciji.

74 Namen zahtevane garancije pooblaščenega združenja je torej zagotoviti, da se pristojnim carinskim organom, če so bile olajšave, navedene v točki 71 te sodbe, zlorabljene, olajša dejanska izterjava neplačanih dajatev in davkov, pri čemer se na navedeno združenje prenese odgovornost za pravilno izvršitev obveznosti, ki jih to ima v okviru izvajanja postopka TIR.

75 Iz tega zlasti sledi, da zahteve iz člena 8(7) Konvencije TIR, da se plačilo zadevnih zneskov najprej zahteva od osebe, neposredno zavezane k plačilu, ni mogoče razlagati tako, da dejanska izpolnitev te zahteve pomeni nevarnost izgube zadevnih dajatev in davkov. Na podlagi navedene zahteve tudi ni mogoče pristojnemu carinskemu organu naložiti prekomernih postopkovnih obveznosti, pri čemer se ne bi upoštevale obveznosti, ki jih ima garantno združenje pri izvajanju postopka TIR, in bi se te izkazale za nezdružljive s ciljem lažje izterjave carinskega dolga, navedenim v prejšnji točki.

76 Vendar bi zahteva, da pristojni carinski organ najprej izčrpa vse možnosti za izterjavo, ki jih ima zoper osebo ali osebe, neposredno zavezane za plačilo dolga, kar mu glede na okoliščine zadeve lahko preprečuje vložitev tožb in začetek izvršilnih postopkov zoper take osebe, ki so morebiti ustanovljene v drugih državah članicah ali – tako kot je v postopku v glavni stvari – v tretji državi, prvič, glede na roke, ki bi lahko izhajali iz takih postopkov, pri navedenemu organu povzročila nevarnost, da ne bi mogel več izterjati zadevnih zneskov pri garantnemu združenju. V zvezi s tem je treba namreč zlasti upoštevati roke, v katerih je treba zahtevek za plačilo v skladu s členom 11(2) Konvencije TIR vložiti zoper garantno združenje.

77 Drugič, posledica take zahteve bi bila, da bi se carinskemu organu naložili potencialno izjemno zahtevni postopki, ki ne bi bili združljivi niti z okoliščino, da bi ravno polog dajatev in davkov, kar je izključeno na podlagi člena 4 Konvencije TIR, navedenemu organu omogočil, da bi se izognil izvedbi takih postopkov, niti z razdelitvijo odgovornosti, določeno v navedeni konvenciji, med carinskimi organi in garantnimi združenji.

78 Poleg tega bi navedena zahteva povzročila tudi nezanemarljivo tveganje, da bi moral navedeni organ v primeru nesolventnosti osebe, neposredno zavezane za plačilo dolga, dokončno nositi morebiti visoke stroške prisilne izterjave.

79 Drugič, iz člena 8(1) Konvencije TIR je razvidno, da se garantna združenja s pogodbo o poroštvu zavežejo plačati carinske dajatve, ki jih dolgujejo neposredni zavezanci za plačilo, in so v zvezi s tem z navedenimi zavezanci solidarno odgovorna za navedene zneske, tudi če morajo pristojni organi v skladu s členom 8(7) te konvencije, če je to mogoče, plačilo zahtevati od osebe, neposredno zavezane za plačilo, preden zahtevek za plačilo vložijo zoper garantno združenje (glej v tem smislu sodbo z dne 5. oktobra 2006, Komisija/Belgija, C-377/03, EU:C:2006:638, točka 86).

80 Generalni pravobranilec pa je v točki 44 sklepnih predlogov v bistvu navedel, da obstoj take odgovornosti pomeni, da je garantno združenje samo, skupaj z osebami, neposredno zavezanimi za plačilo, dolžnik navedenih zneskov. Poleg tega iz same narave solidarne odgovornosti izhaja, da je vsak dolžnik odgovoren za plačilo celotnega zneska dolga in da sme upnik načeloma plačilo tega dolga po svoji izbiri zahtevati od enega ali od več dolžnikov (glej v tem smislu sodbo z dne 18. maja 2017, Latvijas dzelzceļš, C-154/16, EU:C:2017:392, točka 85).

81 Kar zadeva to naravo solidarne odgovornosti garantnega združenja do carinskega organa, zahteve iz člena 8(7) Konvencije TIR glede plačila zadevnih zneskov pri osebi, neposredno zavezani za plačilo, ni mogoče razlagati tako, da ta vodi do položaja, v katerem bi se odgovornost garantnega združenja v bistvu izkazala za povsem subsidiarno v primerjavi z odgovornostjo navedene osebe. Tako pa bi bilo, če bi bil pristojni carinski organ zaradi te zahteve dolžan do faze izvršitve terjati dolg od osebe, neposredno zavezane za plačilo.

82 Nazadnje, glede ciljev, ki jim sledi Konvencija TIR, je iz njene preambule razvidno, da so pogodbenice z njeno sklenitvijo želele „olajša[ti] mednarodni prevoz blaga s cestnimi vozili“, ob upoštevanju, da „je izboljšanje prevoznih pogojev eden bistvenih dejavnikov za razvoj medsebojnega sodelovanja“, in ob navedbi, da „se izrekajo v korist poenostavitve in uskladitve upravnih postopkov v mednarodnem prevozu, zlasti na mejah“.

83 Cilj sistema TIR, vzpostavljenega z navedeno konvencijo, katere sam naslov med drugim kaže na naravo carinske konvencije, je zlasti, kot je bilo navedeno v točki 2 obrazložitve Sklepa 2009/477, omogočiti, da se blago prevaža znotraj mednarodne tranzitne ureditve z minimalnim posredovanjem carinskih uprav med potjo, in zagotoviti, da je prek njegove mednarodne verige garancij zagotovljen sorazmerno enostaven dostop do zahtevanih garancij.

84 Vendar bi se z razlago člena 8(7) Konvencije TIR, v skladu s katero bi moral pristojni carinski organ na podlagi tega člena izčrpati vse možnosti za izterjavo zoper osebo ali osebe, neposredno zavezane za plačilo dolga, preden lahko plačilo zahteva od garantnega združenja, poseglo v ravnotežje, ki obstaja med olajšavami, dodeljenimi s členom 4 Konvencije TIR, na eni strani in enim od bistvenih pogojev, ki mora biti podlaga za njihovo izvrševanje, in sicer posebno odgovornostjo garantnega združenja, na drugi strani.

85 Kot je navedel generalni pravobranilec v točki 48 sklepnih predlogov, bi taka razlaga zato ogrožala cilj, ki je olajšanje mednarodnega prevoza blaga s cestnimi vozili in ki mu sledi Konvencija TIR.

86 Glede na vse zgoraj navedeno je treba člen 8(7) Konvencije TIR v povezavi s pojasnjevalno opombo k navedeni določbi razlagati tako, da carinski organ izpolni svojo obveznost zahtevati plačilo od neposredno zavezane osebe, če se uskladi z minimalnimi zahtevami, ki izhajajo iz navedene pojasnjevalne opombe.

87 V tej zadevi ni sporno, da so pristojni carinski organi pred tem, ko so 5. septembra 2012 sprejeli sklep o izterjavi zadevnih dolgov v postopku v glavni stvari zoper družbo Aebtri, imetnika zvezka TIR obvestili o nezaključeni operaciji TIR in od njega zahtevali plačilo teh dolgov, tako da so bile minimalne zahteve, ki izhajajo iz pojasnjevalne opombe k členu 8(7) Konvencije TIR, izpolnjene, vsaj v zvezi s tem imetnikom. Poleg tega so navedeni organi celo presegli navedene minimalne zahteve, ker so za tem, ko so pri garantnem združenju zahtevali plačilo, pristojnim davčnim organom predložili tudi zahtevo, da se pri navedenem imetniku opravi prisilna izterjava.

88 V teh okoliščinah je treba na drugo vprašanje odgovoriti, da je treba člen 8(7) Konvencije TIR razlagati tako, da so carinski organi v položaju, kakršen je ta v postopku v glavni stvari, izpolnili obveznost iz navedene določbe, in sicer da zahtevajo plačilo zadevnih uvoznih dajatev in davkov, če je to mogoče, od imetnika zvezka TIR kot osebe, neposredno zavezane za plačilo teh zneskov, preden vložijo zahtevek zoper garantno združenje.

Tretje vprašanje

89 Predložitveno sodišče s tretjim vprašanjem sprašuje, ali je treba člen 203(3), tretja alinea, in člen 213 carinskega zakonika razlagati tako, da okoliščina, da je prejemnik pridobil ali posedoval blago, za katero je vedel, da se je prevažalo na podlagi zvezka TIR, ter dejstvo, da ni dokazal, da je bilo to blago predloženo namembnemu carinskemu uradu in deklarirano, sama po sebi zadoščata za ugotovitev, da je tak prejemnik vedel ali bi moral vedeti, da je bilo navedeno blago odstranjeno izpod carinskega nadzora v smislu prve od teh določb, tako da bi moral biti solidarno odgovoren za carinski dolg v skladu z drugo od teh določb.

90 Najprej je treba spomniti, da je iz člena 1(o) Konvencije TIR razvidno, da je imetnik zvezka TIR odgovoren za predložitev cestnega vozila, skupine vozil ali zabojnika skupaj s tovorom in ustreznim zvezkom TIR carinskemu uradu odhoda, carinskemu uradu prehoda in namembnemu carinskemu uradu.

91 Glede na to Konvencija TIR ne nasprotuje temu, da njena pogodbenica v svoji zakonodaji določi, da so lahko poleg imetnika zvezka TIR tudi druge osebe neposredno zavezane za plačilo uvoznih dajatev in davkov iz člena 8(1) te konvencije. Ta določba namreč v množinski obliki napotuje na „[odgovorne osebe]“, s katerimi je lahko garantno združenje solidarno odgovorno za plačilo teh zneskov, medtem ko se člen 8(7) navedene konvencije sklicuje na plačilo navedenih zneskov s strani „neposredno odgovorne osebe ali oseb“ za te iste zneske.

92 Glede prava Unije je treba v zvezi s tem zlasti opozoriti, da na podlagi člena 203(1) carinskega zakonika carinski dolg pri uvozu nastane z nezakonito odstranitvijo blaga, zavezanega uvoznim dajatvam, izpod carinskega nadzora (sodba z dne 20. januarja 2005, Honeywell Aerospace, C-300/03, EU:C:2005:43, točka 18 in navedena sodna praksa).

93 Kot je razvidno iz sodne prakse Sodišča, je treba pojem „odstranitev izpod carinskega nadzora“ iz navedene določbe razumeti kot vsako dejanje ali opustitev, ki pristojnemu carinskemu organu preprečuje, čeprav začasno, dostop do blaga pod carinskim nadzorom in izvajanje nadzora, določenega s členom 37(1) carinskega zakonika (sodba z dne 20. januarja 2005, Honeywell Aerospace, C-300/03, EU:C:2005:43, točka 19 in navedena sodna praksa).

94 Tako je, kadar kot v postopku v glavni stvari, urad odprave zadevne pošiljke, za katero velja postopek zunanjega tranzita na podlagi zvezka TIR, ugotovi, da ta pošiljka ni bila predložena namembnemu uradu in da postopek TIR za zadevno pošiljko ni bil zaključen (glej po analogiji sodbo z dne 20. januarja 2005, Honeywell Aerospace, C-300/03, EU:C:2005:43, točka 20).

95 Glede oseb, ki so zavezane za plačilo, je treba najprej opozoriti, da je imel zakonodajalec Unije po začetku veljavnosti carinskega zakonika namen v celoti določiti pogoje za določitev oseb, ki so dolžniki carinskega dolga (sodba z dne 17. novembra 2011, Jestel, C-454/10, EU:C:2011:752, točka 12 in navedena sodna praksa)

96 V primeru carinskega dolga, nastalega z nezakonito odstranitvijo blaga izpod carinskega nadzora, so osebe, ki so lahko spoznane za dolžnike tega carinskega dolga, opredeljene v členu 203(3) carinskega zakonika, ki razlikuje med štirimi kategorijami morebitnih dolžnikov.

97 Med njimi so v skladu s členom 203(3), tretja alinea, carinskega zakonika osebe, ki so zadevno blago pridobile ali posedovale in so v trenutku pridobitve ali prejema tega blaga vedele ali bi morale vedeti, da gre za blago, ki je bilo odstranjeno izpod carinskega nadzora.

98 Kot je razvidno iz točk 44 in 45 te sodbe, predložitveno sodišče, ki se sklicuje na nekatere dokumente, katerih izvor in datum, na katerega so bili sestavljeni, nista navedena, meni, da lahko na njihovi podlagi sklepa le, da je ob prejemu zadevnega blaga v postopku v glavni stvari njegov prejemnik vedel ali bi moral vedeti, da se je prevažalo na podlagi zvezka TIR. Navedeno sodišče meni, da na podlagi teh istih dokumentov po drugi strani ni mogoče dokazati, da je bilo navedeno blago predloženo namembnemu carinskemu uradu.

99 V zvezi s tem je treba najprej navesti, da v nasprotju s tem, kar je v predložitveni odločbi navedeno kot premisa razlogovanja, ki je predložitveno sodišče pripeljala do vprašanja o obsegu člena 203(3), tretja alinea, carinskega zakonika, člena 96(2) navedenega zakonika nikakor ni mogoče razlagati tako, da je prejemnik blaga, ki je tako ob njegovem prejemu vedel, da se je to prevažalo na podlagi zvezka TIR, ne da bi poleg tega pridobil garancijo, da je bil predložen namembnemu carinskemu uradu, v skladu z zadnjenavedeno določbo dolžan sam to blago predložiti navedenemu uradu.

100 Člen 96(2) carinskega zakonika se namreč ne uporablja v primeru prevoza blaga na podlagi zvezka TIR.

101 Kot je razvidno iz člena 91(2)(a) in (b) tega zakonika, lahko gibanje blaga v zunanjem tranzitnem postopku poteka bodisi „v okviru zunanjega skupnostnega tranzitnega postopka“ bodisi „na osnovi zvezka TIR“.

102 Vendar člen 96 navedenega zakonika, kot je razvidno iz samega naslova, v katerem je, pomeni posebno določbo v zvezi z zunanjim skupnostnim tranzitom.

103 Iz tega sledi, prvič, da prejemnika blaga, ki se prevaža na podlagi zvezka TIR, ni mogoče šteti za osebo, ki mora izvršiti obveznosti, ki izhajajo iz uporabe carinskega postopka, v katerega je bilo dano blago v smislu člena 203(3), četrta alinea, carinskega zakonika.

104 Iz tega sledi, drugič, da člen 96(2) carinskega zakonika nikakor ni upošteven glede vprašanja, ali bi lahko imel prejemnik blaga v položaju, kakršen je ta v postopku v glavni stvari, status dolžnika carinskega dolga v skladu s členom 203(3), tretja alinea, carinskega zakonika.

105 Glede zadnjenavedene določbe je bilo v točki 97 te sodbe opozorjeno, da bi se moral v skladu z njenim besedilom tak status ugotoviti, če se dokaže, prvič, da je prejemnik blaga to prejel ali je razpolagal z njim in, drugič, da je v času pridobitve tega blaga vedel ali bi moral vedeti, da gre za blago, odstranjeno izpod carinskega nadzora. Člen 203(3), tretja alinea, carinskega zakonika se nanaša na osebo, ki je bila, čeprav ni storilec dejanja nezakonite odstranitve izpod carinskega nadzora, zaradi katerega je nastal carinski dolg, in sama ni bila zavezana k izvedbi postopka carinjenja, vseeno udeležena pri nezakoniti odstranitvi, bodisi pred njo ali po njej, saj je pridobila ali razpolagala z blagom (glej po analogiji sodbo z dne 25. januarja 2017, Ultra-Brag, C-679/15, EU:C:2017:40, točka 22).

106 Drugi od tako postavljenih pogojev v členu 203(3), tretja alinea, carinskega zakonika konkretno pomeni, da je prejemnik v trenutku, ko je pridobil ali prejel zadevno blago, vedel ali bi moral vedeti, da navedeno blago ni bilo predloženo namembnemu carinskemu uradu ter da zato morebitno dolgovane carinske dajatve in davki niso bili plačani. Zato za status „dolžnika“ v smislu člena 203(3), tretja alinea, carinskega zakonika veljajo pogoji, ki temeljijo na elementih subjektivne presoje, in sicer da so fizične in pravne osebe zavestno sodelovale pri operacijah pridobitve ali prejema blaga, odstranjenega izpod carinskega nadzora (glej po analogiji sodbo z dne 3. marca 2005, Papismedov in drugi, C-195/03, EU:C:2005:131, točka 40 in navedena sodna praksa).

107 Ker se navedeni pogoj nanaša na preudarke glede dejanskega stanja, so glede na delitev pristojnosti med sodišči Unije in nacionalnimi sodišči zadnjenavedena pristojna za presojo, ali je ta pogoj v konkretnem primeru izpolnjen (glej po analogiji sodbo z dne 17. novembra 2011, Jestel, C-454/10, EU:C:2011:752, točka 21 in navedena sodna praksa).

108 Da bi navedena sodišča to storila, morajo v bistvu opraviti celovito presojo okoliščin zadeve, ki jim je bila predložena (glej po analogiji sodbo z dne 17. novembra 2011, Jestel, C-454/10, EU:C:2011:752, točka 23), ob upoštevanju zlasti vseh informacij, ki jih je imel prejemnik ali za katere bi moral vedeti, predvsem zaradi svojih pogodbenih obveznosti (glej po analogiji sodbo z dne 17. novembra 2011, Jestel, C-454/10, EU:C:2011:752, točka 25) ter – glede na okoliščine primera – izkušenj, ki jih ima navedeni prejemnik kot gospodarski subjekt na področju uvoza blaga, ki se prevaža na podlagi zvezkov TIR.

109 V tej zadevi se vprašanje predložitvenega sodišča nanaša na konkretno vprašanje, ali okoliščina, da je prejemnik pridobil ali prejel blago tako, da je glede na prejete dokumente, ki jih je prejel ali podpisal ob prejemu tega blaga, vedel ali bi moral vedeti, da se je to prevažalo na podlagi zvezka TIR, pri čemer pa ni bilo ugotovljeno, da je bilo to blago predloženo namembnemu carinskemu uradu in v njem deklarirano, sama po sebi zadošča za ugotovitev, da je navedeni prejemnik vedel ali bi moral vedeti, da je bilo navedeno blago odstranjeno izpod carinskega nadzora v smislu člena 203(3), tretja alinea, carinskega zakonika.

110 Taka razlaga glede navedene določbe pa bi v bistvu na podlagi neovrgljive domneve le na podlagi okoliščine, da je prejemnik vedel ali bi moral vedeti, da se je blago, ki ga je prejel, prevažalo na podlagi zvezka TIR, privedla do ugotovitve, da je ta prejemnik vedel ali bi moral vedeti, da navedeno blago ni bilo – pod predpostavko, da je tako – predloženo namembnemu carinskemu uradu.

111 Taka razlaga, ki ne upošteva subjektivnih pogojev, navedenih v členu 203(3), tretja alinea, carinskega zakonika, ne bi bila združljiva niti z namenom zakonodajalca Unije, navedenim v točki 95 te sodbe, ki se nanaša na to, da se v celoti postavijo pogoji za določitev dolžnikov carinskega dolga, niti z besedilom in ciljem te določbe (glej po analogiji sodbo z dne 23. septembra 2004, Spedition Ulustrans, C-414/02, EU:C:2004:551, točke 39, 40 in 42).

112 V tem okviru je treba zlasti poudariti, da cilj ali učinek nobene določbe Konvencije TIR ali predpisa Unije ni tak, da so prejemniki blaga, ki se je prevažalo na podlagi zvezka TIR, osebno zadolženi, da se prepričajo, da je bilo blago, ki jim je bilo dobavljeno, predloženo namembnemu carinskemu uradu.

113 Glede na vse zgoraj navedeno je treba na tretje vprašanje odgovoriti, da je treba člen 203(3), tretja alinea, in člen 213 carinskega zakonika razlagati tako, da okoliščina, da je prejemnik pridobil ali prejel blago, za katero je vedel, da se je prevažalo na podlagi zvezka TIR, in dejstvo, da ni dokazal, da je bilo to blago predloženo namembnemu carinskemu uradu in pri njem deklarirano, sama po sebi ne zadoščata za ugotovitev, da je tak prejemnik vedel ali bi moral vedeti, da je bilo navedeno blago odstranjeno izpod carinskega nadzora v smislu prve od teh določb, tako da bi bilo treba tega prejemnika v skladu z drugo od teh določb spoznati za solidarno odgovornega za carinski dolg.

Četrto vprašanje

114 Kot je razvidno iz samega besedila četrtega vprašanja, ga je predložitveno sodišče postavilo le v primeru, da bi Sodišče na tretje vprašanje odgovorilo pritrdilno. Glede na to, da je bilo nanj odgovorjeno nikalno, četrtega vprašanja ni treba preučiti.

Stroški

115 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (drugi senat) razsodilo:

1. **Sodišče je pristojno za predhodno odločanje o razlagi členov 8 in 11 Carinske konvencije o mednarodnem prevozu blaga na podlagi TIR zvezkov, podpisane v Ženevi 14. novembra 1975 in potrjene v imenu Evropske gospodarske skupnosti z Uredbo Sveta (EGS) št. 2112/78 z dne 25. julija 1978 v spremenjeni in prečiščeni različici, objavljeni s Sklepom Sveta 2009/477/ES z dne 28. maja 2009.**

2. **Člen 8(7) Carinske konvencije o mednarodnem prevozu blaga na podlagi TIR zvezkov, potrjene v imenu Skupnosti z Uredbo št. 2112/78, v spremenjeni in prečiščeni različici, objavljeni s Sklepom 2009/477, je treba razlagati tako, da so carinski organi v položaju, kakršen je ta v postopku v glavni stvari, izpolnili obveznost iz navedene določbe, da plačilo zadevnih uvoznih dajatev in davkov, če je to mogoče, zahtevajo od imetnika zvezka TIR kot osebe, neposredno zavezane za plačilo teh zneskov, preden vložijo zahtevek zoper garantno združenje.**

3. **Člen 203(3), tretja alinea, in člen 213 Uredbe Sveta (EGS) št. 2913/92 z dne 12. oktobra 1992 o carinskem zakoniku Skupnosti, kakor je bila spremenjena z Uredbo Sveta (ES) št. 1791/2006 z dne 20. novembra 2006, je treba razlagati tako, da okoliščina, da je prejemnik pridobil ali prejel blago, za katero je vedel, da se je prevažalo na podlagi zvezka TIR, in dejstvo, da ni dokazal, da je bilo to blago predloženo namembnemu carinskemu uradu in pri njem deklarirano, sama po sebi ne zadoščata za ugotovitev, da je tak prejemnik vedel ali bi moral**

vedeti, da je bilo navedeno blago odstranjeno izpod carinskega nadzora v smislu prve od teh določb, tako da bi bilo treba tega prejemnika v skladu z drugo od teh določb spoznati za solidarno odgovornega za carinski dolg.

Podpisi